

Windows 7: Trefa do černého

Vista jako nástupce Windows XP příliš mnoho uživatelů nepřesvědčila. Nyní **MICROSOFT ZAPRACOVAL** a v rekordně krátkém čase připravil Windows 7. My jsme novinku důkladně otestovali a náš verdikt byl jednoznačný...

PETR KRATOCHVÍL

Na počátku nového tisíciletí se Microsoft dostal na pomyslný vrchol svých sil – vytvořil operační systém, který zaznamenal mezi uživateli obrovský úspěch a na dlouhou dobu zcela ovládl obrazovky domácích počítačů. Ano, Windows XP byla skutečně trefa do černého a v roce 2001 se našlo jen málo uživatelů, kterým by schopnosti tohoto systému nevyhovovaly.

Stíny nad hrdinou

S bouřlivým rozvojem sítí a především internetu se brzy ukázalo, že Windows XP nejsou ideálním nástrojem pro dáblskou džungli internetových predátorů. Druhý service pack, který se objevil v létě roku 2005, sice přidal pár „obránných mechanis-

mů“ a opravil i oblíbené „surfovací prkno“, i laikům však už začínalo docházet, že jde spíše o pokus „vytunit Škodu Felicia“. Problematická odolnost vůči novým typům útoků z internetu, ne zrovna ideální víceuživatelská vstřícnost, nepřizpůsobivost síťovému světu – to vše byly důvody, proč musel Microsoft napnout všechny síly k vývoji dědice impéria.

Smutným faktem ale je, že o nástupci se hovořilo hned po samotném uvedení Windows XP. Měl mít kódové jméno Blackcomb a jednou z jeho zbraní měl být i zbrusu nový souborový systém WinFS. Optimisté otvírali jeden Bohemia Sekt za druhým a šance Linuse Torvalda klesaly pod měřitelnou úroveň. Budoucnost však ukázala, že i v Microsoftu dokáží vytvořit zmatek, za který by se

nemuselo stydět ani ministerstvo dopravy. Ale nepředbíhejme...

Ten temný vzadu...

Dva roky nechával Microsoft spát optimisty na vavřínech, proto i většinu odborníků šokovala v roce 2003 informace, že byl vytvořen nový vývojový tým, který dostal na starost systém s kódovým jménem Longhorn. O rok později už padla naděje na použití souborového systému WinFS a události začaly nabírat spád. Ještě v roce 2004 se objevila první alfa verze, o rok později první beta a z Longhornu se navíc stala Vista. Dokončení bylo zároveň naplánováno na konec roku 2006. Po postupných odkladech uvolnění beta verzí byl termín uvedení odsunut na počátek roku 2007. Tento termín už byl sku-

tečně dodrženo a 30. ledna 2007 si uživatelé mohli říci „Wow“.

Ponechme stranou dohady, zda mediální kampaň zdůrazňující nový vzhled byla skutečně tím správným způsobem, jak přesvědčit uživatele k investici do nového operačního systému. Fakt ale je, že i přes velký prvotní zájem se uživatelé příliš do Windows Vista nehrnuli – například podle některých zdrojů se místo původně plánovaných 800 tisíc licencí (do konce roku 2007) prodala u nás necelá polovina. Navíc je veřejným tajemstvím, že většinu z uváděných „čísel“ mají na triku OEM verze – tedy operační systémy dodávané s novými počítači. Rozhodně se tedy neopakoval předchozí scénář, kdy lidé stáli fronty, aby si místo Windows 98 mohli nainstalovat „ikspéčka“. Důvodů byla celá řada (více se o nich dočtete v rámečku na straně 68), k těm nejdůležitějším ale patřilo i to, že systém některými vlastnostmi uživatele přímo odrazoval – kdo se někdy pokoušel něco nakonfigurovat se zapnutým UAC, určitě ví, o čem mluvím...

Dalším hřebíčkem do rakve byl i systém Windows XP, který se vlivem evoluce a pomocí programů jiných výrobců proměnil v bezproblémového pomocníka. Vzhledem k tomu, že situaci příliš nezměnilo ani masivní zlevnění Visty na počátku roku 2008, byl nejvyšší čas vyvinout pro dobytí trhů novou zbraň. Nikdy už se nedozvíme, zda v Redmondu opravdu padl legendární příkaz ke zvýšení rychlosti (roubíky do úst, rychlost třicet uzlů), skutečností ale je, že na počátku ledna

SHRnutí

Windows 7 beta v kostce

HARDWAROVÉ NÁROKY: 32bitový (64bitový) procesor, 1 GB RAM, HDD 40 GB, grafická karta s DirectX 9

PŘIBLIŽNÁ DOBA INSTALACE: 25-30 minut (na DVD najdete již nainstalovanou verzi)

ZABRANÉ MÍSTO NA DISKU: 8 GB (32b verze)

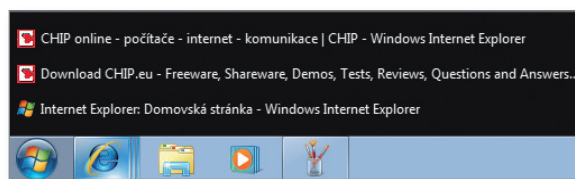
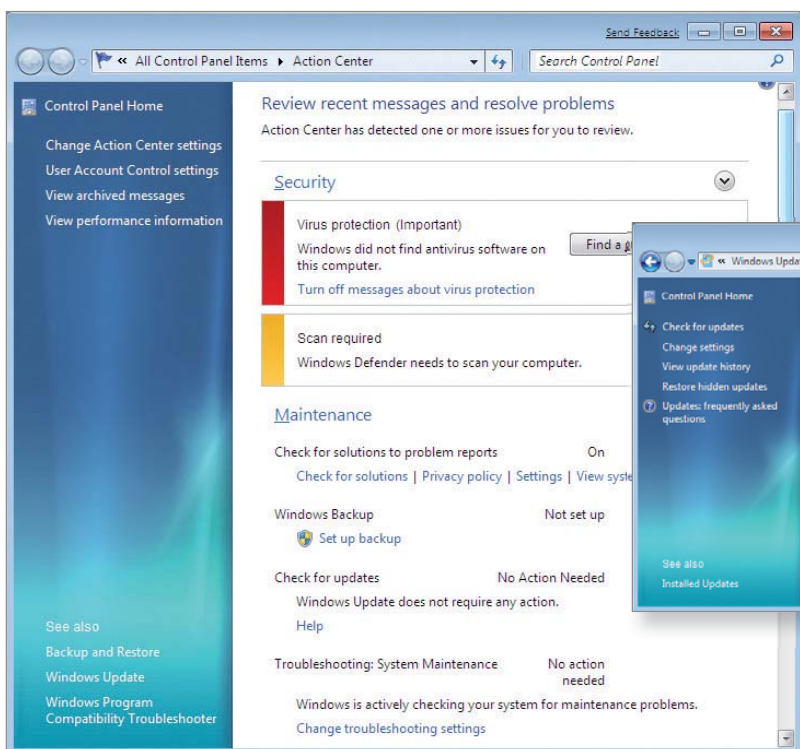
PŘEDPOKLÁDANÉ DATUM UVEDENÍ

FINÁLNÍ VERZE:

listopad 2009–duben 2010

HODNOCENÍ

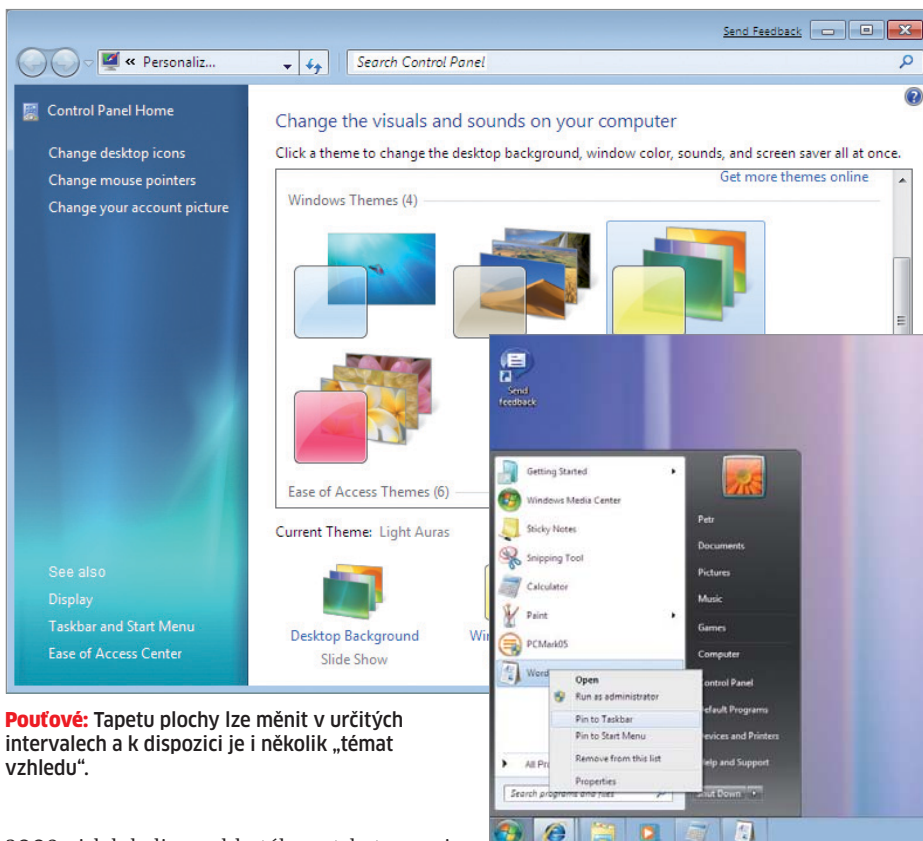
Nový operační systém Windows 7 nás příjemně překvapil – jak elegantním a praktickým ovládáním, tak i svou rychlostí. Není také žádným tajemstvím, že zmizely všechny drobnosti, které uživatele otravovaly ve Windows Vista (včetně dotěrného UAC). A ačkoliv jde o beta-verzi, systém byl na obou dvou testovacích počítačích stabilní a bezproblémový. Zkušenějším uživatelům tedy alespoň jeho vyzkoušení rozhodně doporučujeme...

Praktické: Pokud je v jednom programu otevřeno více oken, po najetí na jeho ikonu se objeví informace o všech oknech.

Gigant: Windows 7 zabere na disku i s update 8 GB.

Přehledné: Action center nabízí sdružené informace ze Security centra, Windows Defenderu nebo UAC....

Pouřové: Tapetu plochy lze měnit v určitých intervalech a k dispozici je i několik „témat vzhledu“.

2009 si kdokoliv mohl stáhnout beta verzi nového operačního systému Windows 7, na kterou se nyní podíváme podrobněji...

Vzhled a ovládání

Hned v úvodu je nutné podotknout, že změn a novinek najdete ve Windows 7 tolik, že bychom jejich popisem zaplnili polovinu Chipu. Představíme vám proto jen některé (jejich kompletní seznam spolu s dalšími informacemi najdete na našem webu). Nejprve se zaměříme na to, co budou uživatelé hodnotit jako první – tedy na vzhled a změny v uživatelském rozhraní.

Asi nejvýraznější vylepšení v oblasti ovládání najdete v hlavní liště a v nabídce Start. První, čeho si běžný uživatel všimne, je absence textu na hlavní liště – popisy programů na hlavní liště byly nahrazeny většími flexibilními ikonami. Pokud je v jednom programu (například ve Wordu) spuštěno více oken, po najetí na jeho ikonu se objeví náhledy všech aktivních dokumentů. Praktické a elegantní...

Dalším vylepšením je automatická změna pozadí. Systém umožňuje měnit v určitých intervalech tapetu plochy a k dispozici je i několik „témat vzhledu“. Podle mého názoru je ale tato novinka příliš „circusová“ a na pracovním počítači nepoužitelná, nicméně nepochybuji o tom, že si i ona své uživatele najde.

Elegantní a praktickou funkcí je funkce AeroSnap, kterou využijete, především pokud pracujete ve více programech najednou. Co tedy umí? Po přesunutí okna s programem k horní části obrazovky se okno maximalizuje,

po přesunutí k pravé (či levé) části obrazovky se maximalizuje „částečně“ (a přichytí se k nejbližšímu okraji). Podobnou „praktickou drobností“ je funkce AeroShake. Chcete-li na ploše pracovat bez rušení pouze v jednom programu, stačí chytit jeho okno myší a „zatřepat s ním“. Všechna ostatní okna s programy se minimalizují do lišty.

Další důležitou změnou prošly některé aplikace. Už v minulém čísle jsme vás informovali o novinkách ve Wordpadu, Paintu a Calculatoru – zmiňované změny jsou jak vizuální, tak i funkční. Za téměř revoluční lze ale označit nový přístup Microsoftu k integraci dodatečných programů. V nové instalaci Windows 7 už nenajdete Messenger, Mail ani Photo Gallery – záleží pouze na vás, zda si je zdarma stáhnete v rámci služby Windows Live Essentials, nebo zda použijete jejich alternativy.

Radikální změnou prošlo také vyhledávání. Ano, podle Microsoftu je rychlejší a sofistikovanější, ale nás především zaujalo jeho praktické použití při ovládání a nastavování počítače. Například pokud chcete změnit rozlišení obrazovky, nemusíte pracně hledat, kde je ukryta příslušná ikona. Stačí do vyhledávacího políčka zadat „screen resolution“, a ihned se objeví volba »adjust screen resolution«. Rychlé a praktické...

Připínáček: Programy v nabídce Start mohou být přichyceny na určité místo.

INFO

Hříchy Windows Vista

Windows Vista uživatele rozčilovala celou řadou „drobností“, stejně jako některými nesplněnými sliby a nenaplněnými sny. Jak se Windows 7 vypořádají s hříchy svého předchůdce?

WINFS

Dlouho očekávaný souborový systém budoucnosti, který měl odsunout NTFS do propadlitého dějin. Jeho integrace do systému Windows Vista byla sice zrušena již v roce 2004, o jeho nasazení v jeho následovníkovi ale nikdo nepochyboval.

ROZHŘEŠENÍ WINDOWS 7: Zklamání odborníků má i hořkou příchuť. WinFS nenajdete ani ve Windows 7, Microsoft navíc mlčí okolo jakéhokoliv data nasazení...

KONTROLA UŽIVATELSKÝCH ÚČTŮ (UAC)

Skutečná noční můra některých uživatelů se ve Vistě skrývala pod zkratkou UAC. I když Microsoft tvrdí, že to není tak úplně jeho vina (na serveru technet.idnes.cz zadejte jméno „Aleš Holeček“ a přečtete si rozhovor s Čechem, který stál u zrodu Windows Vista), pro uživatele to byla poněkud nepřijemná „ochrana“.

ROZHŘEŠENÍ WINDOWS 7: Jásejte a radujte se – ve Windows 7 je UAC „umraveno“ a běžný uživatel jím již není obtěžován. Bohužel se ale ukázalo, že funkce je pasivní až příliš, navíc se objevilo několik bezpečnostních problémů. Na počátku února se tak Microsoft nechal slyšet, že funkce bude ještě „přepracována“. Co nás čeká ve finální verzi, je tedy ve hvězdách.

HLASOVÉ OVLÁDÁNÍ

Co se týká ovládání hlasem, sen každého fanouška sci-fi se měl naplnit už ve Windows Vista. Zklamání uživatelé hledí s nadějí na Windows 7. **ROZHŘEŠENÍ WINDOWS 7:** Ani zde nepropadejte optimismu. Hlasové ovládání bude dostupné pouze v několika nejrozšířenějších jazycích, mezi kterými čeština určitě nebu-

Obrovskou radost z novinky jménem „Step recorder“ budou mít správci sítí a ti, kteří svým blízkým pomáhají s opravováním a laděním Windows. Tato novinka totiž ukončí trapné chvíle, kdy se nešťastníci pokoušeli popsat problém, případně vytvořit záznam chyby. Step recorder umožní snadné nahrání libovolné akce a ve finále ji uloží do formátu MHTML.

Pod kapotou

Většinu čtenářů Chipu pravděpodobně nebudou tolik zajímat barevná okénka a bliká-

de. Alternativním řešením bude zakoupení anglické verze Windows 7 a doinstalování jazykového balíčku pro češtinu. Na jednom počítači pak bude moci pracovat začátečník v českém prostředí, zkušenější uživatel v anglické verzi včetně ovládání hlasem.

KOMPATIBILITA

V některých oblastech to Microsoft skutečně nemá lehké. Pokud se zaměří na zpětnou kompatibilitu, obviní ho odborníci z nedostatku inovací. Pokud se vrhne do inovací, vyčítají mu nedostatečnou zpětnou kompatibilitu. I přesto si myslím, že se Vista mohla v obou směrech předvést více. **ROZHŘEŠENÍ WINDOWS 7:** V této oblasti je u beta verze těžké cokoliv odhadovat, přesto jsem mírný optimista, a to nejen proto, že by Windows 7 měla umět použít i ovladače určené pro Vistu. Při testování systém rozpoznal i některá zařízení, která Vista neidentifikovala. Přesto bude pro Windows 7 k dispozici stejný přehled, jako je ten, který pro Vistu najdete na adrese www.microsoft.com/windows/compatibility/.

PROBLÉMY U NOTEBOOKŮ

Nálepku Windows Vista ready jste na většině notebooků mohli najít už od data jejich uvedení. To, že na nich se skřípotek zubů často fungovala jen verze Home, otrávil celou řadu uživatelů natolik, že přešli zpět na Windows XP (o tomto problému jste se mohli dočíst i v Chipu 10/2007, kde jsme porovnávali rychlost notebooků s XP a Vistou). **ROZHŘEŠENÍ WINDOWS 7:** I u nástupce Visty zůstane problém bez řešení a špatné ovladače budou dál brzdit práci. Vzhledem k očekávané vyšší rychlosti systému však pravděpodobně nebude problém tak palčivý...

ROZPOZNÁNÍ PSANÉHO TEXTU

Přestože rozšíření Tablet PC nebylo v našich lužích a hájkách nikdy příliš vysoké, případní uživatelé právem očekávají převod českých klikyháků na srozumitelný text. **ROZHŘEŠENÍ WINDOWS 7:** Ano, podle našich informací skutečně dokáže Windows 7 bez problémů rozpoznávat česky psaný text.

jící pozadí, ale to, co v Redmondu schovali „pod kapotu“. Jádro systému vychází z jádra Windows Serveru 2008 a Windows Vista, čemuž odpovídají i další funkce a vlastnosti. Běžní uživatelé zajímající se o bezpečnost ocení nejen chráněný režim pro IE a šifrování BitLocker (obě funkce již nabízela Vista), ale především vylepšení kontroly uživatelských účtů (UAC). Ta už ve Windows 7 „nešílí“ při každé drobné změně v systému a její chování lze ovlivnit podle potřeb uživatele. V rámci trendů digitalizace domácností přidal Microsoft i funkci HomeGroup, která by

měla usnadnit vytvoření jednoduché domácí sítě a sdílení obsahu mezi počítačem a dalšími přístroji. Nebude chybět ani „sci-fi“ ovládání počítače (známé z propagačních videí), označované jako multi-touch technologie. Další vylepšení by mělo usnadnit práci s dalšími připojenými zařízeními. Funkce označovaná jako Device Stage by měla zjednodušit přístup k rozsáhlejší nabídkám „periferií“ (např. multifunkčních zařízení).

Očekávanou změnou je také možnost širšího rozsahu nastavení uživatelského rozhraní především pro nové, širokoúhlé monitory. Jako reakce na stále rostoucí popularitu bezdrátových sítí byla vylepšena i jejich podpora ve Windows 7. V praxi to znamená, že například rychlé přepínání mezi více sítěmi je možné už i pomocí ikony v liště systray – rychlé a elegantní. Ve Windows 7 je jasně patrný vývoj směrem ke sdružování informací a zjednodušování ovládání. Ideální ukázkou je například nový Action Center, který sdružuje informace svých „podřízených“ – Security centra, Windows Defenderu nebo UAC.

A jaké novinky připravil Microsoft pro firmy? Správci sítí a lidé zodpovědní za bezpečnost určitě ocení mobilní verzi funkce BitLocker (označovanou jako BitLocker To Go), která umožňuje snadné šifrování například USB disků. Jasným důkazem o spřízněnosti s Windows Serverem 2008 je funkce BranchCache, určená pro podnikové sítě. Zjednodušeně by se dalo říci, že je to jakási DNS cache pro data a že její nasazení by mělo v rozsáhlejších sítích přinést především úspory při přenosech dat. Jakousi lokální firemní verzi vyhledávání umožní funkce Federation Search, která dokáže do vyhledávání přidat libovolný server, nebo ho omezit na firemní weby. Mezi další novinky patří také DirectAccess (přímé připojení k internetu bez nutnosti využívat VPN), Problem Steps Recorder nebo Deployment Image Servicing and Management.

V beta verzi zatím nenajdete funkci AppLocker, která bude určena především pro firemní prostředí, kde by měla pomoci správcům sítí snadněji zamezit instalaci nechtěného softwaru.

A jak je na tom rychlost Windows 7? Vzhledem k tomu, že jde o beta verzi a uvedení finální verze bude předcházet ještě řada změn (a také optimalizace kódu), nejsou rychlostní testy úplně „objektivní“. My jsme i tak byli příjemně překvapeni. Ve všech našich testech byla beta verze zhruba o 10 % rychlejší než Vista. Další zajímavé informace o rychlosti Windows 7 najdete například na tomto blogu <http://blogs.zdnet.com/hardware/?p=3236>.

PETR.KRATOCHVIL@CHIP.CZ

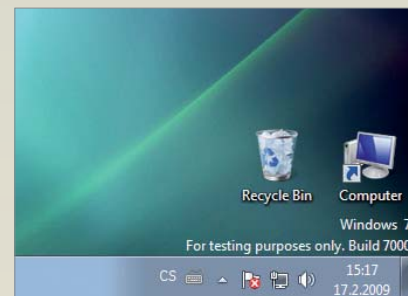
Praktické rady pro zkušené testery

► Pokud si paralelně nainstalujete Windows 7 k Windows XP, objeví se vám varovné hlášení: Warning: Boot.ini is used on Windows XP and earlier operating systems. ;Warning: Use BCDEDIT.exe to modify Windows Vista boot options. Až budete chtít uvést počítač do původního stavu (a zbavit se hlášení), použijte například aplikaci EasyBCD (<http://neosmart.net/dl.php?id=1>).

► Líbí se vám novinka označovaná jako „poloviční maximalizace“? Vyzkoušejte ji ve Windows XP nebo Vistě pomocí nástroje z webu http://aerosnap.de/index_eng.htm.

► Chcete si už od prvních kroků ve Windows 7 připadat jako guru? Podívejte se na stránku <http://blogs.msdn.com/tims/archive/2009/01/12/the-bumper-list-of-windows-7-secrets.aspx>, kde najdete 30 zajímavých tipů a triků pro práci v systému.

► Pokud si chcete Windows 7 nainstalovat, rozhodně byste měli vědět, že funkčnost beta verze končí 31. července. A pokud budete chtít přejít na další verze (ať už na předprodukční Release Candidate, nebo přímo na finální), bude nutná nová instalace.

Zajímavosti Windows 7

► Windows 7 potěší uživatele preferující pro ovládání klávesnici. Její pomocí lze totiž nyní překvapivě snadno ovládat celou řadu funkcí. Například pro změnu nastavení rozlišení stačí do vyhledávání napsat Screen resolution a kliknout na »adjust screen resolution«.

► Vadí vám ikony v „systray“, které vhodným hlášením dokáží „shodit“ hru v nejlepším? Ve Windows 7 si budete moci nastavit, které ikony vás budou smět „rušit“, a které zůstanou skryté...

► U každého článku na téma „nová Windows“, který se na internetu objeví, se v diskusi sejde všech 1 429 uživatelů Linuxu a 142 uživatelů Applu v České republice a začnou si notovat na téma „Windows fuj“.